Nieodpłatna pomoc prawna dla osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, **od dnia 16 maja 2020 r. nieodpłatna pomoc prawna obejmuje także sprawy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą – niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku.**

Zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą.

Nieodpłatna pomoc prawna udzielana osobom fizycznym –prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającym innych osób w ciągu ostatniego roku na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 44) jest pomocą de minimis. Podlega zatem regulacjom przewidzianym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 468) –zwana dalej „ustawą").
Określa ona m.in. :
-zasady udzielania pomocy publicznej,
-zasady monitorowania pomocy publicznej,
-tryb zwrotu pomocy publicznej.

Podmiot ubiegający się o nieodpłatną pomoc prawną, przed udzieleniem pomocy, zobowiązany jest do przedstawienia niezbędnych dokumentów, tj.:

1. Wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis i zaświadczeń o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w ciagu ostatnich 3 lat albo:
- oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie,
- oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie
(wzór oświadczeń stanowi załącznik nr 1);
2. Informacji niezbędnych do udzielenia pomocy, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2024 r. poz. 40) dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.
3. Jeżeli podmiot ubiegający się o pomoc dokonuje zapisu przez system teleinformatyczny nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, przed uzyskaniem pomocy składa zaświadczenia, oświadczenia i informacje za pomocą systemu.

Wstrzymanie się z udzielaniem pomocy (art. 37 ust. 7 ustawy).

Podmiot udzielający pomocy nie może jej rozpocząć przed przekazaniem przez podmiot ubiegający się o pomoc wyżej wymienionych dokumentów.

Zwrot pomocy (art. 25 ust. 1 ustawy).

Beneficjenta pomocy należy pouczyć o możliwości i warunkach domagania się od niego zwrotu kwoty stanowiącej równowartość udzielonej pomocy publicznej wraz z odsetkami.

Monitorowanie pomocy publicznej (art. 31 ust. 1 ustawy).

Beneficjenta pomocy należy pouczyć, że pomoc publiczna jest monitorowana. Obejmuje ono gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o udzielanej pomocy publicznej, w szczególności o jej rodzajach, formach i wielkości, oraz przestrzeganie krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

Upublicznienie pomocy (art. 11a ust. 2 ustawy).

1. Beneficjenta pomocy należy uprzedzić o obowiązku upublicznienia faktu udzielenia pomocy. W tym celu należy zebrać od

niego dane obejmujące numer identyfikacji podatkowej, nazwę, podstawę prawną udzielenia pomocy, dzień udzielenia pomocy, wielkość przedsiębiorcy, informacje o siedzibie, miejscu zamieszkania i rodzaju prowadzonej działalności, wartość pomocy, formę oraz przeznaczenie pomocy.
2. Uzyskane dane należy udostępnić na stronie internetowej Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Zaświadczenie (art. 5 ust. 3 i 3a ustawy)

1. Po udzieleniu pomocy podmiot udzielający pomocy powinien wydać beneficjentowi pomocy zaświadczenie (według wzoru – załącznik nr 2) stwierdzające, ze udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis.

2. W przypadku, gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy de minimis okaże się inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, podmiot udzielający pomocy powinien, w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydać nowe zaświadczenie, wskazujące właściwą wartość pomocy oraz stwierdzające utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.

3. Wartość pomocy powinna wynikać z deklaracji, zeznania rocznego lub innego dokumentu.
W innym przypadku beneficjent pomocy de minimis powinien poinformować podmiot udzielający pomocy o skorzystaniu z tej pomocy w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy. O takim obowiązku należy go pouczyć.

4. Wartość udzielonej pomocy oblicza się przy uwzględnieniu:

- liczby wszystkich punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (NPO) w danym roku (obliczona zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej),

- liczby dni świadczenia pomocy w danym roku z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (art.8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej).

5. Wartość udzielonej pomocy stanowi iloczyn godzin udzielonej jednorazowo pomocy oraz ustalonej dla danego roku wartości jednej godziny pomocy.

Sprawozdawczość (art. 32 ust. 1 ustawy)

Podmiot udzielający pomocy jest zobowiązany sporządzić i przedstawić Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo informację o nieudzieleniu takiej pomocy
w danym okresie sprawozdawczym. Sprawozdanie powinno zawierać w szczególności informacje o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy. Dokumenty te należy przekazać przez teletransmisję danych w postaci elektronicznej
z wykorzystaniem formularzy zamieszczonych w aplikacji SHRIMP udostępnionej pod adresem https://www.uokik.gov.pl